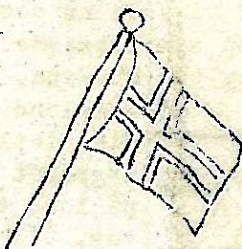

22 MARS 1944

Mappe 37.
Ekspl. 20.3.44
Dato
Avd. 3A-
Lnr. X865

FRITT

LAND

Nr. 11 - 1. årg.

Mandag 20. mars 1944

DETTE ER GESTAPO

Den norske journalist Bjarne Ragen har i Sverige gitt ut en bok med tittelen "Detta är Gestapo-Organisation, metoder och arbete. Erfarenheter från Norge". Da det utvilsomt har en viss interesse for oss her hjemme å kjenne litt til det emne som boken behandler, vil vi i to artikler redegjøre for dens innhold.

I

For tyskerne kom til Norge i 1940 hadde de fleste nordmenn hørt og lest redselsskildringer fra Gestapos virksomhet i Tyskland, og svært mange trodde også på dem. Men etter invasjonen her i landet var det lenge før vi så noe særlig til det tyske politi, og mange tok til å tenke på om ikke agitasjonen her hjemme hadde vært overdrevet. I virkeligheten begynte tyskerne straks etter 9. april å organisere en norsk avdeling av Gestapo, og det var bare taktiske grunner som gjorde at den til videre ble holdt i bakgrunnen. Gestapo blir her brukt som felles betegnelse for SS (sikkerhetspolitiet), SD (sikkerhetstjenesten), et politisk etterretningsvesen) og det egentlige Gestapo (det hemmelige statspoliti).

Sjef for hele det tyske politivesen er Himmler, som også har æren av å ha bygget opp og organisert hele apparatet. I et factskrift til hans 40-årsdag skriver dr. Werner Best, som nå er tysk "befullmektiget" i Danmark: Det sterkeste folk i en verdensdel (Erdräum) som er forutbestemt til herrefolk i vedkommende storrøm, kan overfor de svakere folk i dette området bare gå fram på følgende måte: enten tilintetgjøre dem totalt, trenge dem helt ut fra områdene deres eller under sin forvaltning innforlive dem i sin ordening av "storrømmet".

De arbeidsoppgaver som Gestapo har i et okkupert land er her presisert tydelig nok. Videre skriver dr. Best at folk som i rase og kultur er beslektet med herrefolket, må behandles annerledes enn rasefremmede nasjoner, men ikke nødvendigvis mildere. Egenrådigheten hos et beslektet folk kan gjøre harde forholdsregler nødvendige. Man har altså på forhånd vært klar over at "storrømningen" kunne møte forbitret motstand også blant germanske brøderfolk. Og det rår ingen tvil om at Gestapos virksomhet ikke er en tilfeldig følge av motstanden i et okkupert land, men en viktig og omhyggelig forberedt del av den tyske politikk.

Sjef for det tyske politi og for SS-styrkene i det nordlige forsvarsområde er Wilhelm Rediess, som har samme høye rang som Terboven.

Har han må uttala seg offentlig, er talene hans korte og banale, men de proklamasjoner han kommer med, ofte rystende i sin ordknappe brutalitet. Han er kjent som en usammensatt, brutal og hensynsløs person.

Gestapo flytter ofte på sine underordnede tjenestemenn for at de ikke skal bli for kjent, men mange av de høyere funksjonærer har hatt samme stilling hele okkupasjonstiden. Sjef for Gestapo er SS Standartenführer og politioberst Fehlis. Han er forholdsvis ung, lys og slank, virker intelligent og ved første bekjentskap sjarmende. Men blir han motsagt eller ikke behandlet med tilbørlig respekt, bruser han opp. Han har utvilsomt sadistiske tilbøyeligheter og leder ofte selv forhør med tortur av fanger. Både han og Rediess ble fremmet etter unntagelsestilstanden i Oslo.

Ved siden av Fehlis er den mest beryktede og hatete på Victoria Terrasse kriminalkommissar Fehmer, som er sjef for spionasjeavdelingen. Han legger materialet til rette for dødsdommene, og på hans avdeling finner man de mest brutale av Gestapofolkens i Norge. Men venter en at Fehmer skal være en rå bøddeltype, blir en overrasket. Han er høy og tynn og har et skarptskåret ansikt, kan spøke og haldrate med politiske fanger. Men det varer ikke lenge før en oppdager at smilet skjuler en smal og ubarmhjertig munn og at øynene har et stikkende blikk. Han minner om en katt som leker med musa, et spill for å få ofret til å rope seg. Som Fehlis spiller Fehmer gjerne en aktiv rolle ved "spesielle forhør".

En tredje høy gestapofunksjonær er kriminalråd dr. Knab, som nærmest er Gestapos anklager. Han var med i den standrett som domte Hansteen og Wickstrøm til døden, og har ledet nyordninger ved Universitetet, den som startet med arrestasjonen av rektor Seip og sluttet med arrestasjonen av professorene og studentene høsten 1943.

I tillegg til de faste gestapofunksjonærer kommer de hemmelige agenter i Sicherheitsdienst som opptre overalt. Deres oppgave er kanskje i like høy grad å overvåke opposisjonen blant tyskerne som blant nordmennene. Videre har Gestapo til disposisjon de tyske politisoldatene, det tyske ordenspoliti i Norge.

DET ER IKKE ØKSNEVAD som har skrevet artikkelen "Slutt med skrytet" i nr. 9. Vi har hentet den fra en annen fri avis, og man har bedt oss gjøre uttrykkelig oppmerksom på at innholdet i artikkelen bare er et kommentar til Øksnevads

tele fra London. For tydelighets skyld vil vi imidlertid tilføye at vi deler forfatterens syn og at en sannhet ikke blir mindre sann selv om den kom fra London!

HELGENS NYHETER.

Østfronten. Den annen ukrainske arme er nå nådd fram til Dnjestr, dvs. Bessarabias grense, under et nytt stort framstøt på midtavsnittet av sørfronten, heter det i en særskilt dagsordre fra marskalk Stalin lørdag kveld. Byen Jampol, 40 km S for Mogilev Podolski, og 100 andre tettbeboede steder er befridd. 50 km av Odessa-Lwow-banen ved Vapnjarka er på russernes hender. Det tyske telegrambyrå Transocean taler tilmed om at russiske spidertropper allerede er gått over Dnjestr og at de rykker videre fram sydover. Dette er ikke bekreftet fra russisk hold. Det russiske kommunique sier at de tyske fergestedene over elva er skueplassen for veldige nedslaktninger, idet kanonilden fra de russiske tanks meier ned fiendens baktropper. På den annen armers venstre fløy har russerne befridd 200 steder på begge sider av jernbanen Tsjerkassy-Odessa, en av de siste tyske jernbaner til Romania. Blant de befriddede steder er knutepunktene Novo Ukrainka og Pomozjeja lenger syd. Ved Pervomaisk holder en stor tysk styrke på å bli lukket inne i en kjempeselle, som er 120 km i utstrekning fra nord til syd og 80 km bred. Tyskerne flykter i panikk over Bug for å komme seg unna. - Det blir nå gitt utførlige opplysninger om det store tilintetgjorelsesslag Snigirivka i det sydøstre Ukraina. Det heter i et russisk særkommunique at den 6. tyske arme som ble reorganisert etter Stalingrad i tiden 6. - 16/3 er blitt ødelagt på nytt så den har opphørt å eksistere som effektiv kampstyrke. Den tyske overkommando mistet fullstendig herredømme over situasjonen da Malinovskis tropper gikk over Ingulets og fram mot nedre Bug. Da ringen ble sluttet om de tyske divisjoner NØ for Nikolajev, fikk tyskerne ordre om å slå seg ut i mindre enheter, men dette førte bare til at de som prøvde å bryte ut, ble tilintetgjort. Tyskerne oppdaget ikke sitt misgrep før det var for sent. 10 tyske divisjoner ble fullstendig utslattet, 11 andre ble meget sterkt desimert og sluttelig 4 led alvorlige tap. Dette hendte mindre enn 1 mnd. etter den åttende tyske armés utslattelse ved Korsun. - Nikolajev oppgis nå å være truet fra 3 kanter. Russisk artilleri beskytter havneanleggene og flyvåpnet bomber de skip som prøver å forlate havnen. Lørdag ble hvert skip i en tysk konvoi senket eller skadet. - Den første ukrainske arme har inntatt Shmerinka. Derved er Vinnitsas skjebne beseglet. Russerne melder allerede om gatekamper i Byen og Transocean sier at den er falt! I området SV for Rowno har Sjukovs tropper begynt en ny offensiv i retning Lwow. Lørdag ble det meldt om inntagelsen av byene Dubno og Demidivka, den siste ligger bare 115 km fra Lwow. Søndag meldes om en ytterligere framgang på 35 km mot Lwow. Dessuten beretter det russiske kommunique om heftig kampvirksomhet mellom Luck og Kowel.

Transocean oppgir at Kowel allerede er falt! Russerne har nå befridd 358 000 km² av Ukraina, dvs. et område så stort som 3/4 av Tyskland. - En tysk konvoi med forsyninger til Dietlis tropper i Nordfinnland er blitt angrepet av russiske fly, som senket et skip på 1000 tonn, 4 skonerter og et eskortefartøy.

Finlands annet svar på den russiske note er nå på vei til Moskva. Times skriver at finnene ikke kan vente et gunstig russisk tilsvare dersom de ikke på vesentlige punkter har endret sin innstilling. Svenske aviser kritiserer den finske censur som ensidig begunstiger krigsfanatikerne.

Vestfronten. Frankfurt am Main var hovedmålet for de britiske flyangrep natt til søndag. Byen er centret for den tyske kjemiske industri og har dessuten flyfabrikker o.a. rustningsbedrifter. Andre vesttyske mål ble også angrepet og miner ble kastet i fiendtlig farvann. Lancaster-fly bombet en fabrikk for presisjonsinstrumenter til tyske fly i Bergerac, 80 km Ø for Bordeaux. 22 britiske fly saknes fra nattens operasjoner. - Lørdag angrep over 1500 amerikanske fly tysk krigsindustri i Sydtyskland. Augsburg, Oberpfaffenhafen, Landsberg, Friedrichshafen og Lechfeld SV for München var blant de angrepne mål. 43 tyske jagere ble skutt ned av bombeflyene, 39 av jagerne, 43 amerikanske bombefly og 10 jagere saknes. Mosquitos angrep samtidig tysk flyindustri ved Hengelo i Nederland. 3 fly saknes fra dette og andre tokker. - Flyfotos viser at 3/4 av Messerschmidtfabrikkene i Regensburg ble ødelagt ved storangrepet 25/2. I Schweinfurt ble tre av de mest betydelige kulelagerfabrikker i Tyskland ødelagt 24/2.

Krigen til sjøs. En avdeling på 5 spesialbåter er kommet til Storbritannia etter å ha senket 6 fiendtlige ubåter i Nordatlanteren. Dette er den mest vellykte enkeltaksjon i kampen mot ubåtene. En hollandsk ubåt er kommet tilbake til europeiske farvann etter å ha senket 25000 tonn japansk tonnasje under 19 måneders operasjoner i det fjerne Østen.

Burma. I det nordlige Burma har spesialtropper fra den 14. indiske arme landet 150 km bak de japanske linjer. Landsettingen foregikk med transportfly som føruten soldatene medførte våpen, ammunisjon mulesler og små biler. Cementerte landingsplasser var gjort ferdige på forhånd. Troppene er allerede kommet i kamp med japanerne og som et første resultat har de oppnådd å bryte forbindelsen mellom japanerne i Nord- og Sydburma.

Italia. Minst 122 fiendtlige fly ble ødelagt ved allierte angrep mot flyplasser ved Trieste o.a. steder i Norditalia lørdag. Flyangrepene omfattet også jernbanemål ved Roma og ved Plovdiv i Bulgaria. - I og rundt Cassino fortsetter tropper fra den 5. arme å rykke fram mot fiendens stillinger.